

2013-01-24

Dnr 2012/02028

Finansinspektionen

Box 7821
10397 Stockholm

Riskviktsgolv för svenska bolån

Finansinspektionens förslag

Enligt de nuvarande kapitaltäckningsreglerna ställs krav på att banker och andra kreditinstitut ska ha ett kapital som uppgår till minst åtta procent av de *riskvägda* tillgångarna (kapitalkrav). Det faktum att tillgångarna riskvägs innebär att tillgångar med lägre risk, och således lägre riskvikt – såsom utlåning mot säkerhet i bostadsfastigheter (bolån) – kräver mindre kapital än tillgångar med högre risk.

För att fastställa de riskvägda tillgångarna har banker rätt att använda sig av s.k. interna modeller. I dessa modeller är *historiska* kreditförluster en central parameter, vilket innebär att bestämningen av bankernas kapitalbehov för att möta framtida förluster i hög grad grundar sig på bakåtblickande data. Finansinspektionen gör bedömningen att de interna modellernas konstruktion har resulterat i att riskvikterna – och således även kapitalkraven – för svenska bolån har blivit för låga. Inspektionen har också funnit att bankerna sinsemellan kommit fram till väldigt olika slutsatser vad avser behovet av kapital för att täcka kreditriskerna på svenska bolån. Mot denna bakgrund avser Finansinspektionen att införa ett riskviktsgolv på 15 procent för de svenska bolånen.

Finansinspektionen bedömer att de kommande europeiska kapitaltäckningsreglerna (CRR/CRD 4) kommer att förhindra att riskviktsgolvet genomförs inom ramen för pelare 1. Däremot kommer åtgärden kunna utföras genom ett extra kapitalkrav i den samlade kapitalbedömningen i enlighet med pelare 2. Eftersom riskvägda tillgångar emellertid främjats i pelare 1 förblir dessa opåverkade, liksom kapitaltäckningsgraden (kapitalbasen dividerat med de riskvägda tillgångarna).

Riksgäldens synpunkter

Riksgälden välkomnar Finansinspektionens förslag om att införa ett riskviktsgolv för bolån. Vi delar inspektionens syn att riskvikter som enbart grundar sig på historisk förlustdata i vissa fall riskerar att bli missvisande. Riksgälden har inga synpunkter vad gäller golvet exakta nivå.

Vi kan dock konstatera det olyckliga i att åtgärden inte kan utföras inom ramen för pelare 1, eftersom institutets kapitaltäckningsgrad därmed förblir opåverkad. I dagsläget är nämligen insättningsgarantiavgiften differentierad med avseende på kapitaltäckningsgrad. I ett ändamålsenligt utformat insättningsgarantiprogram bör ett instituts avgift reflektera sannolikheten för att institutet utlöser garantin; det vill säga, avgiften bör reflektera institutets inneboende risk. Anledningen till detta är att när insättningar är garanterade av staten saknar insättare anledning att kräva högre ränta av ett institut som bedriver en mer riskfylld utlåning. Detta kan leda till en överdriven riskuppbbyggnad i det finansiella systemet som i sin tur kan medföra stora samhällsekonomiska kostnader. Insättningsgarantiavgiften bör därför i möjligaste mån utformas så att det fungerar som ett incitament för instituten att hålla sin risk till en nivå som är samhällsekonomiskt önskvärd.

Om Finansinspektionen funnit att ett instituts bolåneriskvikter måste höjas för att motsvara risken i bolagets bolåneportfölj borde således även avgiften för insättningsgarantin påverkas. Så blir dock inte fallet om riskviktsgolvet införs inom ramen för pelare 2 eftersom insättningsgarantiavgiften, som tidigare nämndes, är helt baserad på institutens kapitaltäckningsgrad, som i sin tur endast är beroende av de i pelare 1 framräknade riskvägda tillgångarna.

I detta ärende har biträdande riksgäldsdirektören Pär Nygren beslutat efter föredragning av analytiker Marcus Pettersson. I den slutliga beredningen har även avdelningschefen Daniel Barr deltagit.

Pär Nygren

Marcus Pettersson